

Posudek diplomové práce

Autorka práce: Pavlína Krámská

Název práce: Příroda a kultura v čínské tradici a současnosti

Vypracováno v: katedra teorie kultury FF UK

Autorka se téma pokouší uchopit z celé řady úhlů pohledu. Uplatňuje přitom především komparativní hledisko. V úvodu si všímá, jaká sémantická pole jsou pro pojmy příroda a kultura vytvořena v evropské a čínské tradici, jak je v obou tradicích příroda kultivována i devastována, co tato kultivace a devastace znamená. Klíčové je pro zaměření práce stanovisko autorky na s. 15 a 16, že si v Číně zemědělství udrželo nadřazené postavení nad všemi ostatními druhy hospodářství a zároveň nedošlo k ostrému vyhranění vůči přírodě ve snaze vymanit se z ní. Z textu vyplývá, že autorka se domnívá, že v čínské tradici tvoří příroda a kultura organičtější celek než v tradici evropské a hebrejské a v čínské tradici jsou příroda a člověk spíše aspekty jednoho celku. Pro toto stanovisko hledá argumenty v beletrii, historii, filozofické, náboženské a právní literatuře, ale snaží se vyhodnocovat i chování lidí. Její úvahy jsou, zdá se, výrazně ovlivněny publikací Josepha Needhama *Human Law and the Laws of Nature in China and the West* z roku 1951, kde je konfrontován odlišný evropský a čínský pohled na svět a místo člověka v něm a tyto odlišné pohledy jsou, kromě jiného, chápány jako důsledek čínského izolacionismu oproti evropskému univerzalizmu. Izolacionismus pak ústí v Číně, podle Needhama, mimo jiné do smyslu pro detail, rituál, zvykové chování, zatímco Evropané spíše inklinují k hledání univerzálních zákonů a abstraktních pravidel.

Autorka však Needhamovo stanovisko dále překračuje. To lze jedině pozitivně hodnotit, neboť Needhamova publikace vyšla pouhých 5 let po prvním vydání *Chyzantémy a meče* Ruth Benedictové, a přestože Needham byl původním povoláním biochemik a jeho specializací byly dějiny vědy, je jeho snaha najít několik vysvětlujících prvků a jejich pomocí odůvodnit kulturní rozdíl, v práci dosti patrná. Pavlína Krámská toto zacílení rozšiřuje o další pohledy, například Kwang-chih Changa s teorií o dvou starověkých jádrových civilizacích. Současně zapojuje další autory a motivy a vytváří mozaiku působivého dynamického obrazu. Věnuje relativně detailní pozornost vlivu zemědělské činnosti na krajinu. Ukazuje, že Číňané sice vytvořili kosmologický obraz, který byl založen na dynamické harmonii mezi člověkem a přírodou, ale to nijak nezabránilo devastaci životního prostředí, která souvisela s rozpínáním čínských kulturních center a extenzivním rozvojem zemědělství. Autorka následně z historické perspektivy ukazuje proměny vztahu člověka k přírodě v Číně na konci 19. a v průběhu 20. století, devastaci přírodního prostředí v maoistické

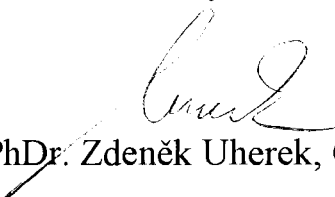
Číně i současný vývoj. Při práci čerpá z rozsáhlého spektra literatury, zařazuje funkční a zajímavé exkursy, například reflexi přírodního prostředí v čínské literatuře.

Jako drobnou připomínku lze uvést, že pokud citujeme dvě práce jednoho autora vyšlé v jednom roce a odkazujeme podle cambridgeského úzu, je nutné časový údaj zpřesnit ještě písmeny a nebo b, aby bylo jasné, na který bibliografický údaj se odkazujeme. Např. na straně 10 diplomové práce je údaj Lomová 1999, s. 8, v seznamu literatury jsou však dvě publikace, na něž se odkaz Lomová 1999 může vztahovat. Dále bych upozornil, že nadepsání seznamu literatury názvem Vybraná literatura je zavádějící, neboť v tomto oddíle je autor povinen uvést veškerou literaturu, z níž v práci čerpal.

Práce je vyvážená, snaží se o komplexní postžení tématiky, využívá poznatky současné vědy i autopsie, je doplněna funkčními přílohami a splňuje všechny požadavky na diplomovou práci.

Práci doporučuji k obhajobě. Navrhovaný stupeň hodnocení: výborně.

V Praze 22. 9. 2006

PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.